

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
202510-14

FöredragningsPM
Dnr: 25RS8405

Organ
Regionfullmäktige

Borgen för Svealandstrafiken AB

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att Region Örebro län såsom för egen skuld ingår solidarisk borgen för Svealandstrafiken AB:s samtliga existerande och framtida förpliktelser enligt leasingavtal, kreditavtal, checkräkningskreditavtal och andra finansieringsrelaterade åtaganden upp till ett högsta belopp om 2 200 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,

att borgensåtagandet begränsas med en regressrätt baserat på Region Örebro läns och Region Västmanlands ägarandel i Svealandstrafiken AB, vilket innebär att vardera parts borgenssumma uppgår till 1 100 miljoner kronor, samt

att beslut enligt ovan endast gäller under förutsättning att fullmäktige i Region Västmanland fattar likalydande beslut.

Sammanfattning

Den 1 januari 2018 bildades ett gemensamt ägt bolag, Svealandstrafiken AB, genom att Region Örebro län köpte 50 procent av aktierna i AB Västerås Lokaltrafik av Region Västmanland. Svealandstrafiken AB bedriver busstrafik i de båda länen, i egen regi och genom upphandlad trafik. Trafikmyndigheterna i Västmanland och Örebro län ger med så kallat tilldelningsbeslut bolaget i uppdrag att driva busstrafik inom geografiska områden i de båda länen.

Bolaget står nu inför en period med stora investeringar. Investeringarna under perioden 2026 till 2032 beräknas uppgå till cirka 2 900 miljoner kronor. Den största delen av investeringarna sker under år 2026, då nya elbussar ska levereras till Citylinjen och övrig stadstrafik i Örebro, samt till regiontrafiken i både Örebro län och Västmanlands län.

Även under 2029 finns stora investeringsbehov. Då planeras en större förnyelse

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
202510-14

FöredragningsPM
Dnr: 25RS8405

av fordonsflottan som ursprungligen köptes inför trafikstarten i Region Örebro län 2019.

Totalt handlar det under perioden om att komplettera eller byta ut ungefär 160 stadsbussar och 180 bussar i den regionala trafiken. Utöver bussarna planeras bland annat investeringar i drivmedelsinfrastruktur och solcellsanläggningar med batterilager på bussdepåerna.

För att kunna finansiera kommande investeringar och samtidigt säkerställa en god likviditet behöver investeringarna finansieras helt med lån. Endast mindre investeringar i anläggningar/inventarier beräknas kunna ske med egna medel.

Mot bakgrund av detta har styrelsen i Svealandstrafiken AB i maj 2025 beslutat om att hemställa om en utökning av borgensramen med 1 000 miljoner kronor till totalt 2 200 miljoner kronor, vilket skulle innebära att vardera parts borgenssumma uppgår till 1 100 miljoner kronor.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Den 1 januari 2018 bildades ett gemensamt ägt bolag, Svealandstrafiken AB, genom att Region Örebro län köpte 50 procent av aktierna i AB Västerås Lokaltrafik av Region Västmanland. Svealandstrafiken AB bedriver busstrafik i de båda länen, i egen regi och genom upphandlad trafik. Trafikmyndigheterna i Västmanland och Örebro län ger med så kallat tilldelningsbeslut bolaget i uppdrag att driva busstrafik inom geografiska områden i de båda länen.

Investeringsplan 2026-2032

Investeringsbehoven utgår från EU-direktivet Clean vehicle directive som styr fordonsinköp för alla upphandlande myndigheter. Direktivet innebär att av de fordon som köps in, eller upphandlas som vissa tjänster såsom skolskjuts, ska minst 32,5 % vara elfordon under perioden 1 januari 2026 till 31 december 2030. För lätta fordon, inklusive bussar under 5 ton, gäller 38,5 % eldrift under samma period. Det finns dessutom EU-krav som påverkar fordonstillverkarna. Enligt dessa ska stadsbussar vara utsläppsfria 2035. Även regionbussar påverkas men med en något långsammare omställningstakt där 90 % ska vara utsläppsfritt till 2040. Dessa krav medför att utbud av andra bussar än eldrift snabbt minskar på marknaden. Samtliga beställningar av nya bussar sker i samråd med kollektivtrafikförvaltningarna där val av drivmedel är en aspekt.

Svealandstrafikens investeringar under perioden 2026 till 2032 uppgår totalt till cirka 2 900 miljoner kronor. Den största delen av investeringarna sker under år 2026, då nya

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
202510-14

FöredragningsPM
Dnr: 25RS8405

elbussar ska levereras till Citylinjen och övrig stadstrafik i Örebro, samt till regiontrafiken i både Örebro län och Västmanlands län.

Även år 2029 är ett viktigt investeringsår. Då planeras en större förnyelse av fordonsflottan som ursprungligen köptes inför trafikstarten i Region Örebro län 2019. Totalt handlar det under perioden om att komplettera eller byta ut ungefär 160 stadsbussar och 180 bussar i den regionala trafiken. Utöver bussarna planeras bland annat investeringar i drivmedelsinfrastruktur och solcellsanläggningar med batterilager på bussdepåerna.

Det är långa leveranstider på bussar vilket gör att beställningarna behöver ske i god tid.

Finansiering

Svealandstrafiken har historiskt finansierat sina investeringar med likvida medel i kombination med lån från externa långivare. Sedan trafikstarten i Region Örebro län 2019 och de stora investeringar som då genomfördes så har nya investeringar i fordon och depån i Örebro till 100 procent finansierats med lån, medan reinvesteringar har finansierats med likvida medel. Svealandstrafiken amorterar i regel av lånen över anläggningarnas livslängd.

För att kunna finansiera kommande investeringar och samtidigt säkerställa en god likviditet behöver investeringarna finansieras helt med lån. Endast mindre investeringar i anläggningar/inventarier beräknas kunna ske med egna medel.

Borgensåtaganden

Enligt beslutat aktieägaravtal ska Region Västmanland och Region Örebro län ingå solidarisk borgen för Svealandstrafikens åtaganden. Om borgensansvaret skulle behöva infrias ska det infriade borgensansvaret fördelas i förhållande till respektive parts ägarandel i bolaget.

Det senaste borgensbeslutet fattades 2021 inför förvärv av fastighetsbolag i Region Örebro län (depån i Örebro) samt investeringar i elbussar och elinfrastruktur i de båda länen. Beslutet 2021 innebar en borgensram på 1 200 miljoner kronor, det vill säga 600 miljoner kronor per ägare.

Till följd av kommande investeringsbehov har styrelsen i Svealandstrafiken AB den 27 maj 2025 beslutat om att hemställa om en utökning av borgensramen med 1 000 miljoner kronor till totalt 2 200 miljoner kronor, vilket skulle innebära att vardera parts borgenssumma uppgår till 1 100 miljoner kronor.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
202510-14

FöredragningsPM
Dnr: 25RS8405

Beredning

Styrelsen i Svealandstrafiken AB har den 27 maj 2025 beslutat om hemställan om utökad borgen.

Regionstyrelsens arbetsutskott behandlar ärendet den 19 september 2025.

Regionstyrelsens arbetsutskott föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta

att Region Örebro län såsom för egen skuld ingår solidarisk borgen för Svealandstrafiken AB:s samtliga existerande och framtida förpliktelser enligt leasingavtal, kreditavtal, checkräkningskreditavtal och andra finansieringsrelaterade åtaganden upp till ett högsta belopp om 2 200 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,

att borgensåtagandet begränsas med en regressrätt baserat på Region Örebro läns och Region Västmanlands ägarandel i Svealandstrafiken AB, vilket innebär att vardera parts borgenssumma uppgår till 1 100 miljoner kronor, samt att beslut enligt ovan endast gäller under förutsättning att fullmäktige i Region Västmanland fattar likalydande beslut.

Regionstyrelsen behandlar ärendet den 29 september 2025.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att Region Örebro län såsom för egen skuld ingår solidarisk borgen för Svealandstrafiken AB:s samtliga existerande och framtida förpliktelser enligt leasingavtal, kreditavtal, checkräkningskreditavtal och andra finansieringsrelaterade åtaganden upp till ett högsta belopp om 2 200 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,

att borgensåtagandet begränsas med en regressrätt baserat på Region Örebro läns och Region Västmanlands ägarandel i Svealandstrafiken AB, vilket innebär att vardera parts borgenssumma uppgår till 1 100 miljoner kronor, samt att beslut enligt ovan endast gäller under förutsättning att fullmäktige i Region Västmanland fattar likalydande beslut.

Yrkanden

Elin Jensen (SD) yrkar att borgensåtagandet revideras för att exkludera kostnader för Citylinjen, bilaga § 208.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
202510-14

FöredragningsPM
Dnr: 25RS8405

Willhelm Sundman (L) yrkar avslag avseende den del som rör Citylinjen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot Elin Jensens (SD) yrkande mot varandra och finner att regionfullmäktige beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Elin Jensen (SD), Patrik Nyström (SD) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för Elin Jensens (SD) yrkande, bilaga § 208.

Willhelm Sundman (L) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för sitt yrkande.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Elbussar har inga avgasutsläpp och släpper därmed ut mindre luftföroreningar jämfört med biogasbussar, de har högre energieffektivitet samt genererar mindre buller. Det är också flera fordonsvätskor såsom olika oljor och glykol som elbussar klarar sig utan samtidigt som mängden reservdelar minskar. Färre fordonsvätskor minskar även hanteringen av farliga ämnen samt farligt avfall vilket ger en bättre arbetsmiljö med mindre risk för läckage. Genom att kombinera elbussar med solceller och smart energilagring skapas ytterligare positiv miljöpåverkan genom förnybar lokal energiproduktion och minskad belastning på elnätet. Biogas ger ett lokalt kretslopp där bland annat matavfall och avloppsslam nyttiggörs som drivmedel och rötresten ger gödningsmedel till lantbruk. När användning av biogas successivt minskar behöver gasbolagen hitta annan avsättning för gasen.

Det finns utmaningar vad gäller social- och miljömässig hållbarhet kopplat till leveranskedjorna för bussar och elbussbatterier. Dessa hanteras genom kravställning och uppföljning i upphandling, men långsiktigt påverkansarbete sker även på branschnivå. Beslutet bedöms ha övervägande positiv påverkan på miljön.

Ekonomiska konsekvenser

Bedömningen är att investeringarna i nya bussar, bortsett från normal prisökningstakt, kommer att ha ringa kostnadseffekt för bolaget och därmed respektive regions kollektivtrafikmyndighet. Investeringarna i elbussar kommer påverka bolagets finansiella kostnader men detta motverkas av att de nya fordonen har längre ekonomisk livslängd samt lägre operativa driftkostnader.

Borgensavgiften som Svealandstrafiken betalar till ägarna för upptagna lån

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Lennart Frommegård

Sammanträdesdatum
202510-14

FöredragningsPM
Dnr: 25RS8405

uppgår för närvarande till 0,4 procent, men ny bedömning görs årligen. En utökad låneskuld hos Svealandstrafiken med 1,0 miljard kronor innebär att den borgensavgift som bolaget betalar till ägarna ökar med 4,0 miljoner eller 2,0 miljoner kronor per ägare utifrån nuvarande villkor.

Till följd av utökad skuldsättning under de kommande åren kommer bolagets soliditet att minska och understiga ägardirektivets mål på 15 procent. Nivå kommer sannolikt att bottna mellan 11,5 procent och 13,5 procent. Genom att bolaget når ägarnas avkastningskrav och under förutsättning att resultatet återinvesteras i verksamheten finns dock goda förutsättningar att soliditeten successivt kan byggas upp igen mot målet 15 procent.

Uppföljning

Uppföljning sker i delårs- och årsredovisningar.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige 2025-10-14

Hemställan om utökad borgen från Svealandstrafiken AB

Skickas till:

Svealandstrafiken AB